

Presentació

Els titulars de premsa són el primer i més destacat nivell d'informació i, tanmateix, són pocs els estudis que s'hi refereixen, sobretot des de la vessant del seu significat i de la seva influència dins de la cadena de producció social del sentit. Ens plau presentar una investigació específica sobre l'element bàsic del discurs periodístic de masses. Es tracta d'un acurat estudi lingüístic de centenars de titulars de diaris, tots ells fets a partir de la conformació més emblemàtica, la metàfora. La recerca d'Elvira Teruel suposa l'anàlisi aplicada més completa a les expressions metafòriques de titulació per tal d'esbrinar no només com el periodisme actual versiona i construeix la realitat que comunica sinó que, a més, pretén endinsar-se en el que l'autora denomina la «caixa negra» del pensament social.

També sobre el camp de la conformació mediàtica del sentit, però en aquest cas referit a la construcció de la diferència en el context de la comunicació intercultural, publiquem un estudi d'Estrella Israel Garzón, en el qual es perfila un diagnòstic de «sorolls interculturals» i s'apunten maneres amb vista a propiciar un periodisme intercultural. Per tal d'entendre aquests *sorolls*, alguns d'ells són analitzats dins de la producció periodística i en relació amb algunes queixes extretes del defensor dels lectors d'*El País* i *La Vanguardia*.

La credibilitat dels periodistes de la ràdio de les emissores autonòmiques de Catalunya, del País Basc i de Galícia, d'ençà de la democràcia, és la recerca que ha dut a terme Armand Balsebre a fi d'esbrinar el grau de professionalitat d'aquests periodistes, en funció d'un model hipotètic d'atributs i trets característics acceptat internacionalment. La credibilitat dels informadors radiofònics, superior en el cas espanyol a la dels col·legues de la premsa i la televisió, pot sorprendre a hores d'ara quan des d'algunes ones la manipulació política ha assolit cotes excepcionals en els darrers lustres.

Com ja hem fet en altres ocasions, presentem una proposta metodològica, a propòsit del ritme visual, la validesa de la qual pot ser polèmica tant des d'un punt de vista quantitatiu com qualitatiu. Amb tot i partidaris del debat d'idees, sempre que aquestes siguin el resultat d'un treball minuciós, publiquem els primers resultats d'un estudi, dirigit per Àngel Rodríguez, que quantifica la superfície en moviment damunt de la pantalla com a estímul perceptiu fonamental, el qual resta importància a l'efecte rítmic de la durada dels plans. El model proposat s'ha provat en sis capítols de dues telesèries de repercussió internacional.

Finalment, i per completar la sèrie d'estats de la qüestió sobre l'evolució dels estudis de la premsa i del periodisme als països de parla catalana, incluem en aquest número el referit al País Valencià, després d'haver-ho fet amb el de Catalunya i el de les Illes, en els *Anàlisi* 15 i 16, respectivament. Els especialistes valencians Gallego, Martínez i Vallés fan un recorregut, detallat i interpretatiu alhora, de les línies mestres del procés d'elaboració d'estudis i de recerques periodístics, des de les acaballes del vuit-cents fins ara. Pel bon coneixement dels autors com també pel plantejament —inserir dins d'una història global i social de la comunicació—, aquest treball resulta una eina instrumentalment prou útil per a múltiples investigadors.